

Σεβασμιώτατε άγιε Εκπρόσωπε του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, πεφιλημένε και πολυσέβαστέ μοι Μητροπολίτα Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεε,

Εξοχώτατε Εκπρόσωπε του Πρωθυπουργού της Ελλάδος, Υφυπουργέ Εξωτερικών, κ. Ανδρέα Κατσανιώτη,

Εντιμότατοι Άρχοντες απαξάπαντες, Λαέ του Κυρίου περιούσιε και ευλογημένε,

Την Κυριακή των Βαΐων του 1821 βάφτηκε το αγιασμένο, από την θυσία του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου, χύμα των Πατρών, με το αίμα χιλιάδων Πατρών, οι οποίοι φρικτώ και μαρτυρικώ θανάτω διά πυράς και μαχαίρας ετελειώθησαν από τους αιμοσταγείς και βαρβάρους Τούρκους κατακτητάς.

Πολλοί επωλήθησαν ως δούλοι και άλλοι εξεπατρίσθησαν, αφήνοντας πίσω τους, αποκαΐδια και τα μαρτυρικά σώματα των ιδικών τους ανθρώπων.

Οι σφαγές συνεχίστηκαν και τις επόμενες ημέρες του έτους εκείνου, του 1821 δηλαδή. Το αίμα έρρεε ποταμηδόν από την Κυριακή των Βαΐων έως και την Μεγάλη Παρασκευή.

Ο Ι.Φιλήμων αναφέρει: «...Αι παραλίες, οι αγροί και οι χάνδακες της πεδιάδος επληρώθησαν ανδρών, γυναικών και παιδίων. Όποιον οι Τούρκοι συνελάμβανον η κατακρεούργουν η έρριπτον χαμαί και έσφαττον ως ζών. Τα θυσιαστήρια του Θεού μετέβαλον εις αποπάτους και εις καταγώγια ασελγείας, τας αγίας εικόνας των ναών συντρίβοντες καθύβριζον και διά των ιερών αμφίων περιέβαλον τους κύνας, πατέρα δε και υιόν, τον Μήτηρον Βεγουλόπουλον, αναπείραντες (αφού τους σούβλισαν, δηλαδή) ήναψαν πυράν και τους αιχμαλώτους Έλληνας εβίασαν, ίνα ψήσωσι τούτους, τον ένα κατόπιν του άλλου...»

Ενώ ο Πουκεβίλ γράφει χαρακτηριστικά: «...Ουδέποτε παρετηρήθη θέαμα τόσον φρικώδες! Πτώματα άνευ κεφαλών, μέλη διεσπαρμένα, τεμάχια σαρκών εδεικνυον τα ίχνη της οδού, ήτις ήγεν εις το κέντρο των ανθρωποφάγων. Εκεί, ωλίσθαιεν ο διαβάτης πατών επί έλους εκ πεπηγότος αίματος κεκαλυμμένου υπό σποδού. Περαιτέρω έδει να διαβή τις ρύακας εζ΄ ελαίου, οίνου και οιοπνεύματος. Αλλαχού, η οδός ήτο πλήρης επίπλων και εμπορευμάτων κατακαέντων. Ίνα αποφύγωμεν τα καταρρέοντα τείχη έπρεπε να προχωρήσωμεν ελικοειδώς, ότε αφικομένων ημών εκεί όπου δερβίσης τις κρατών κεφαλήν παρουσιάζεται ενώπιον του Προξένου και υβρίζει αυτόν. Στρατιώται και μαύροι πλήρεις λαφύρων η σύροντες από της κόμης γυναίκας και παιδία, επλήρουν την ατμόσφαιραν διά των αλαλαγμών αυτών. Α! Όχι! Ουδέποτε τοιαύται εικόνες έθλιψαν την όρασιν των ανθρώπων...».

Οι περιγραφές των αυτοπτών μαρτύρων και των ιστορικών της εποχής εκείνης Ελλήνων και ξένων, αλλά και των μεταγενεστέρων ιστορικών, οι οποίοι περιέγραψαν και διέσωσαν τα φρικτά και αποτρόπαια γεγονότα, συγκλονίζουν διαχρονικά, όχι μόνο τον Ελληνικό Λαό, αλλά και κάθε άνθρωπο, όπου και αν ευρίσκεται, αδιακρίτως καταγωγής, γλώσσης η θρησκείας...

...Από τις 20.000 περίπου κατοίκους της πόλεως των Πατρών της εποχής εκείνης, εσφάγησαν, εκάησαν, εξανδραποδίσθησαν, εξεπατρίσθησαν, πάνω από 10.000. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του μαρτυρίου του Παπα-Γιώργη της Αλεξιώτισσας, ο οποίος εσφαγιάσθη έμπροσθεν της Αγίας Τραπέζης, την ώρα που λειτουργούσε, ενώ αιχμαλωτίσθησαν και επωλήθησαν ως δούλοι μαζί με πλήθος νέων και νεανίδων, τα τρία παιδιά του. Τότε εμαρτύρησαν και οι Παιδομάρτυρες των Πατρών, Χριστόδουλος και Αναστασία, οι οποίοι τιμώνται ως Άγιοι μαζί με την πολυάριθμον χορείαν των Νεομαρτύρων της αγίας μας Ορθοδόξου Εκκλησίας κατά τα μαύρα χρόνια της Τουρκικής σκλαβιάς.

Φρικιά ο νούς και από το εμπόριο γυναικών και παιδιών, που επωλούντο σε δημοπρασία για τα σκλαβοπάζαρα της Ανατολής. Γράφει ο Πουκεβίλ: "Τις γυναίκες μαζί με τα παιδιά τους τις πωλούσαν ως κοπάδια αιγών και προβάτων... Το εμπόριο τούτο καθώς και το υφιστάμενον εν τω μέσω των ερειπίων των Πατρών, διενεργείτο υπό των Εβραίων, των Βοεμών και των Άγγλων ...."

Μια πόλις ολόκληρη έγινε σκόνη και στάχτη. Ο Σπυρίδων Τρικούπης θα σημειώσει: "Η εμπορικώτερη και πλουσιότερη πόλις της Πελοποννήσου, η μία των δύο επαναστατικών εστιών καθ' ην πρώτον υψώθη το σύμβολον της ελευθερίας κατεστράφη εκ πρώτης αφετηρίας παραδοθείσα εις το πυρ και την λεηλασίαν".

«Ω λαιμοί των αθών παιδιών μας, ω πλευρά σεβάσμια των μητέρων, γερόντων, κόμαι εις αίμα αθλιώς βρεγμένοι! (Κάλβος, Λύρα, Ωδή, 6η,1ζ)

Ο Ιερέας της Αγγλικής Πρεσβείας στην Κωνσταντινούπολη R. Walsh περιγράφει την φρίκη από τα κομμένα κεφάλια, τις χιλιάδες κομμένα αυτιά και τα ακρωτηριασμένα μέλη από τα σώματα των σφαγιασθέντων Πατρινών που μετεφέρθησαν στην Κωνσταντινούπολη και αδειάστηκαν από τα σακκιά μπροστά στο Σεράι και στους δρόμους, γενόμενα βορά των σκύλων.

Η λαϊκή μούσα, θρηνωδούσα πικρώς, παρέδωσε το μέγεθος της συμφοράς.

Αυτό το γεγονός αναδεικνύομε, ως έχομε χρέος, έναντι των μαρτύρων και ηρώων Πατρών των πεσόντων μαχαίρα και ικριώμασι και σταυροίς υπό των Τούρκων, από της Κυριακής των Βαίων, 3 Απριλίου 1821, έως και της Μεγάλης Παρασκευής του έτους εκείνου.

Επέστη καιρός να ανασύρωμεν από την λήθη και την αφάνεια, στις μνήμης και της τιμής την επιφάνεια, την θυσία τόσων χιλιάδων Πατρών, που τα αίματά τους αχνίζουν ακόμα στην Αχαική πρωτεύουσα και γη.

Διά τούτο και στήλη τιμής και μνημοσύνης ετοιμάσαμε και στον αύλειο χώρο του ιερού Αποστολείου, του Ναού δηλαδή του Αγίου Αποστόλου Ανδρέου εστήσαμε δίπλα στις προτομές των τριών μαρτύρων Αρχιερέων των Πατρών, Νεοφύτου, Γερμανού και Παρθενίου, τις οποίες προ δύο ετών προς τιμήν των υψώσαμε και τελετές λαμπρές ορίσαμε να πραγματοποιηθούν, ώστε και τα γεγονότα να αναδείξωμε και τους μάρτυρας να τιμήσωμε, αλλά και τους επιγενομένους να διδάξωμε και να φωτίσωμε .

Ακόμα δε σε όσους ηθέλησαν ημετέρους η ξένους τα βήματα και την πρακτική του Γκρήν να ακολουθήσουν, με φωνή πεπαρησιασμένη να απαντήσωμεν:

«Η ιστορία μια φορά εγράφη και με αίματα ηρώων και μαρτύρων υπεγράφη. Όποιος ηθέλησε η θα θελήση τις γραμμές της να αλλοιώση η να παραχαράξη εις την καταδίκην των Πανελλήνων παραδίδεται και με το αιώνιο ανάθεμα τιμωρείται».

Χρεωστικώς αναφέρω στο σημείο αυτό την επαινετή πρωτοβουλία που είχαν από πέρυσι τα παιδιά, μέλη του Λαογραφικού Συλλόγου «Μωραίτες εν Χορώ», ώστε να τιμηθούν οι μάρτυρες με πορεία μνήμης και τιμής από το σημείο όπου ευρίσκεται η προτομή του αγνού, του σεμνού ήρωος Ιωάννου Παπαδιαμαντοπούλου έως την Πλατεία Αγίου Γεωργίου Πατρών, όπου ο μέγας και λεοντόκαρδος Ιεράρχης της Πάτρας Γερμανός, ύψωσε την Σημαία στις 25 Μαρτίου 1821.

Η εκδήλωσις αυτή ετέθη υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών και εστέφθη από επιτυχία και πέρυσι και φέτος. Της Λιτανείας προέστη και πέρυσι και εφέτος, η ελαχιστότητά

μου και Ιερείς της πόλεως, ενώ η συμμετοχή των τμημάτων με τις εθνικές ενδυμασίες εσκόρπισε ρίγη συγκινήσεως.

Και αυτή η εκδήλωση θα πραγματοποιείται κατ' έτος υπό την αιγίδα της τοπικής Εκκλησίας, την παραμονή της Ε' Κυριακής των Νηστειών, ημέρα μνήμης των χιλιάδων θυμάτων της τοπικής θηριωδίας, στην Πάτρα το 1821.

Η Ε' Κυριακή των Νηστειών, δηλαδή η Κυριακή προ των Βαΐων, αφιερώθη από την τοπική μας Εκκλησία στους υπό των Τούρκων σφαγιασθέντας Πατρινούς κατά το έτος 1821 και λαμπρές Εκδηλώσεις θα πραγματοποιούμε κάθε χρόνο κατά την ημέρα αυτή.

Είχαν περάσει μόλις πέντε χρόνια, από την Κυριακή των Βαΐων του 1821 και την φοβερή σφαγή των Πατρών. Ήταν μια άλλη Κυριακή των Βαΐων. Αυτή τη φορά στο αγιασμένο και μαρτυρικό Μεσολόγγι, οι Εξοδίτες πέρασαν στην Αθανασία, ζώντας και εκείνοι μέσα από το δικό τους Πάσχα-Πέρασμα, την Ανάσταση μια βδομάδα νωρίτερα. Το Μεσολόγγι, το ράσο του Δεσπότη του φορεί για σάβανο και φωτεινό μετέωρο πετά στον ουρανό του. Εκεί ψηλά συνάντησαν τους Πατρινούς και όλοι μαζί έψαλαν στα ουράνια με την ουρανομήκη φωνή τους, το Χριστός Ανέστη.

Εκεί πανηγυρίζουν και τώρα και στον αιώνα τον άπαντα, με λειτουργούς τους Δεσποτάδες τους, τον Γερμανό των Πατρών και τον Ρωγών Ιωσήφ και όλους τους Κληρικούς και Λαϊκούς που έδωσαν το αίμα τους για την Ορθοδοξία και το Γένος.

Αγαπητοί,

Έχουμε όλοι μας χρέος Εκκλησιαστικοί και άλλοι ηγέτες, να διατηρήσουμε την παρακαταθήκη που μας παρέδωσαν οι μάρτυρες πρόγονοί μας και την λαμπάδα άσβεστη να διατηρήσουμε, την σκυτάλη δε στους επιγενομένους να παραδώσουμε.

Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια, τις τελευταίες δεκαετίες τόσο το θρησκευτικό, όσο και το εθνικό φρόνημα, αμβλύθηκαν και οι Έλληνες υιοθετήσαμε ένα τρόπο ζωής, αταίριαστο στην πνευματική μας υπόσταση, στην ιστορία μας, στην μακραίωνη ένδοξη πορεία μας.

Αυτός ο τρόπος ζωής τεχνηέντως και με περισσή μαεστρία επηρέασε την ζωή μας, η μάλλον επεβλήθη ως υπηρέτης του πνεύματος της παγκοσμιοποίησης και της νέας τάξεως πραγμάτων. Και πέρασε μέσα από τα εκπαιδευτικά συστήματα, τον τρόπο ζωής και εκφράσεως, αλλά και με θυσίες και στάσεως απέναντι σε πρόσωπα και γεγονότα που σφράγισαν με αίμα την πορεία της πατρίδος μας.

Είναι καιρός να επιστρέψουμε στις ρίζες μας, στις πηγές των ιδικών μας υδάτων, να υποκλιθούμε στην ιστορία μας, να την μελετήσουμε εις βάθος, να καθαρίσουμε από τις μπογιές τους ανδριάντες των ηρώων μας, να αγαπήσουμε την πατρίδα μας.

Όποιος λαός δεν γνωρίζει την ιστορία του, η την αλλοιώνει και την παραχαράσσει, μη σεβόμενος την ίδια την κοιτίδα του, είναι καταδικασμένος να αφανισθή μέσα στην χοάνη που τον έριξε το σύστημα.

Όμως δεν εχάθησαν όλα, η θα έλεγα δεν εχάθη τίποτα. Διότι στις φλέβες του Έλληνα τρέχει το αίμα των αγώνων και των θυσιών, για την ελευθερία, που είναι δώρον του Θεού ατίμητον.

Εντιμότατοι Άρχοντες, αγαπητοί μου, καθώς βλέπω αυτή τη στιγμή μπροστά μου σ' αυτόν τον Ναό, τα νειάτα της Πάτρας να κρατάνε στα χέρια τους, τα σύμβολα της δόξης, της τιμής

και της νίκης, φορώντας τις Εθνικές τετιμημένες φορεσιές, σκορπίζοντας ρίγη συγκινήσεως στις καρδιές μας, αισθάνομαι την ανάγκη, από τα τρίςβαθα της ψυχής μου να τους ευχαριστήσω και ως λόγον ακροτελεύτιον να σημειώσω.

Όσο υπάρχουν Ελληνόπουλα, όσο υπάρχουν παιδιά αυτής της γης και της πατρίδος που ξέρουν, να γονατίζουν μπροστά στους ήρωες και μάρτυρας του Γένους και να δακρύζουν μπροστά στα αίματα και τις θυσίες τους για την Πίστη και την Πατρίδα, όσο υπάρχουν Ελληνόπουλα που όμως μας εδήλωσαν προ ημερών στην Αναπαράσταση της Ορκωμοσίας των Ελλήνων από τον Γερμανό, που ξέρουν να ψάλουν ζώντες ακόμα και την Εξόδιο Ακολουθία τους, ως έπραξαν στον καιρό του Παλαιών Πατρών Γερμανού, οδεύοντες στην θυσία για την Ελλάδα, όσο υπάρχουν λέγω αυτά τα παιδιά, η Ελλάδα θα ζήσει έως της συντελείας του αιώνας.

Αιωνία η μνήμη των χιλιάδων Πατρέων των φρικτώ θανάτω υπό των Τουρκικών ορδών τελειωθέντων.

Ζήτω η ηρωική Πάτρα.

Ζήτω η Ελλάδα μας...»